

SZARVAS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre 5 frt — kr.
 Félévre 2 frt 50 kr.
 Negyedévre 1 frt 25 kr.
 Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap.
Szerkesztőség:
 Búza-utca 1283. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
 Kéziratok nem adatuak vissza.

Hirdetéseket
 elfogadunk jutányosan számítva a
Kiadóhivatalt:
 Városház és nagytemplom-utca sarkán,
 hova az előfizetési pénzek intézendők.

Azok a táncvigalmak.

Benne vagyunk a farsangban.
 Egymást váltogatják a táncvigalmak.

Mióta a társadalmi életben a családok közt való szorosabb összeköttetések meglazultak, mióta az az elv kezd uralkodni: „kiki magának!” a táncvigalmak képe és jelentősége is egészen más lett.

Más volt a régi táncmulatság s más a mai. A régieket egyszerűség, nemes fesztelenség, őszinteség és kellő ildomoság jellemezte. A mai táncvigalmak legtöbbször arra való, hogy valóságos leány-kiállítást rendezbessenek, ruhaversenyt csináljanak. Megszűnt a nemes egyszerűség s nagyon sokszor féket nem ismerő szenvedély töri szét a korlátokat, melyek közt az ifjúságnak mozognia illő volna.

A táncmulatságnak világért sem lehetünk ellensége. Utóvégre is a tisztességes összejövelekre ma, mikor

ugy is jóformán szét vannak tagolva a családok, sokkal nagyobb szükség van, mint bármikor volt. Legalább ilyenkor simuljanak egymáshoz azok, kiket a nehéz életviszonyok szétválasztanak. A leányok sem maradnak többé rejtett virágok, mert hiába az ilyenek mai világban könnyen otthon maradhatnak. Az élet nehéz küzdelmei is megkivánják, hogy olykor kiemelkedjünk a mindennapi kötelesség nehéz béklyóiból s adjunk szabad folyást jó kedvünknek, de úgy ám, hogy az sem erkölcsi, sem testi avagy anyagi kárunk, romlásunkra ne legyen.

És éppen e tekintetben van kifogásunk a táncvigalmakról.

A tánc igen szép, ha azt az illem és szemérem megsértése nélkül lejtik. A mai fiatalok e tekintetben igen sokat hibáznak. Féltemen szenvedélyvel tombolják végig az éjszakát, megsértvén a közillemet és saját egészségüket.

Az anyák szeme viraszson a fiatalok fölött. Ne engedjék meg, hogy

a mai szabad világnak hódolva, a tánc szétfőzje még azon korlátokat is, melyek megvannak. Ne engedjék, hogy gyermekeik egészségük veszélyeztetésével adják át magukat a tánc szenvedélynek, mert azt a kis dicsőséget, hogy egy pillanatra sem kellett petrezselymet árulni: keservesen fizetik meg.

Mindennek megvan a maga határa. Legyen ez a határ különösen a táncban.

A táncmulatságok gyakori látogatásával ne támadjuk meg anyagi helyzetünket.

A mai divat igen kegyetlen. Végtelen sokat kíván a szülőtől. Hiszen a szülő mindent képes feláldozni gyermekeért. Éppen azért oly könnyű a szélsőséges divatnak binárba vinni az embereket.

Hódítson és uralkodjék már egyszer a nemes egyszerűség. Ez az igazi szép, mely észrevétlenül hat és hódít. Sokan azt hiszik, hogy a tánc-

A SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRCÁJA.

„Szentelő úr.”)

— Paródia. —

Mint elátkozott gigerli,
 Túl a három X-en él
 Itt Szarvason sok gavallér,
 Eszik, iszik és henye.
 Beh más lenne pedig sorsa,
 Ha egy ifjú feleség . . .
 Közbe vágott Pantaló úr:
 „Ejh, ráérünk arra még!”

Szerkesztet garçon-szobája,
 Szakad gombja, mindene,

*) T. munkatársunknak különben józsi paródiaja csak mint alkalomszerűséget nélkülözö ötlet érdemelte meg a nyomtatást. A Pató Pál ur-féle refraint éppen most nem lehet a szarvasi „ifjúság” szájába adni, hisz — édes istenen — Szarvason ma minden épkéztláb ember hymenben utazik.

Szerk.

Takarítónője lopja,
 Pokolra vál édene,
 Készül minden nap javulni,
 Hall meg imáját nagy Ég . . .
 Közbe vág Pantaló újra:
 „Ejh, ráérünk arra még!”

Pusztá lélek és sivár szív,
 Csak az orrhegye virít . . .
 Termi a Weber borának
 Számtalan virágait.
 Mit is vár ez a sok szép lány?
 Érttem melyik szive ég? . . .
 Közbe csuklik Pantaló úr:
 „Ejh, ráérünk arra még!”

Életét így tengi által,
 Bár apái nélkül
 Untig mondták, tanácsolták,
 Hogy meg kell nősnie.
 De ez nem az ő hibája,
 Hisz' Szarvason születék,

És itt már az ősi jelszó:
 „Ejh, ráérünk arra még!”

Cupido.

Levél a szerkesztőhöz.

Kedves szerkeszt barátom! Azt írod nekem, hogy kiürült a tárcád — nem a bugyellárisod, amely soha sem volt tele, hanem lapodnak az a vonalalji szépirodalmi része, a melyet, nem tudom mi jusson, tárcának neveznek. Kérsz tőlem régi verset (felteszed rólam, hogy én is voltam fiatal), vagy egyéb önképzőköri dolgot, leginkább olyant, a melyet rajznak lehet nevezni, mert ez divatos, lehetőleg legyen szellemes és humoros is. Igen jól fogna valami krónique scandaleuse a hétről, de ha nincs, hát megteszi valami novella vagy regény-fordítás is, ha lehet franciából, mert ez jobban hangzik, vagy hát nem bánom, németből is. Ha nincs egyéb, beéred egy pár hásábbal az én saját jeles gondolataimból, szellemes aphorizmaimból és bölcs mondásaimból.

Kedves barátom, sajnálom, hogy mindezzel nem szolgálhatok. Tudtommal nem

multság arra való, hogy ott ruhánkkal, ékszereinkkel, viselkedésünkkel feltűnést keltsünk.

Azért vannak, kik mikor bálba mennek egy egész kirakattal állanak elő. A nyakban, a mellén, az ujjakon egész ékszerboltot cipelnek fel. Hajuk állása kivészi őket természetes formájukból, ruhájukra sokszor nagy összegeket áldoznak.

Igy történik aztán, hogy a mai összejövetelek külsőleg fényesek, a táncterem fényben és pompában uszlik. benne a tündérek lejtének . . . de az egészségből azért hiányzik a bensőség, a természetes jókedv, mely legszükségesebb fűszere az ilyen összejöveteleknek.

Igazán, sokszor nevetnünk kell a történeteken. A rendező bizottság gondosan odanyomatja a meghívóra: „A hölgyek kéretnek egyszerű ruhában megjelenni!” De ezt már megfordítva kell érteni.

Más oldalról meg az történik, hogy a mai táncvigalmak épen az oktan módon folytatott fényüzések miatt nem sikerülnek.

A komolyan gondolkodó családok nem akarnak versenyt szaladni a könnyen gondolkodókkal. Visszahúzódnak s elkerülik még a tájékat is a báltermeknek.

Am itt volna tehát az ideje szakítani az oktan fényüzéssel, melyekkel hódítani ugy sem igen lehet.

Az ám, csak hogy bajos ám megállapítani, miben áll voltaképen az az egyszerűség.

Az életben, a hölgyek közt bizony bajos dolog ezt a határvonalat meghuzni.

irtam verseket, s ha öntudatlanul megselekedtem volna, bizonyosan eltagadnám. Mert nem lehet ugyan semmi szebb egy remek költeménynél, de nincs a világon haszontalanabb valami a rossz versnél. Arra sem emlékszem, hogy önképzőköri elnök lettem volna. Az, a mit ti rajznak szoktatok nevezni, a vidéki lapokban, rendszeren öntadatlantorzkép. C. . . tum non est pictum, mondja a latin közmondás. Az a keresztényi szeretet, felebaráti jóakarát, a mely a pletykákat és botrány történeteket szövi, engem nem szokott megszállani. Olyan regényeket és novellákat, melyeket ti köztöltök fordításban, én eredetiben sem olvasok. Különösen a rossz regény annyival rosszabb a rossz versnél is, a mennyivel rosszabb. Annyi banális közhelyet, abszurd paradoxont, kongó frázist, szóval: szellemes aphorismát, a mennyiből kitelnék egy tárcacikk, nem vagyok képes összegondolni.

Tehát tárcát nem írhatok. De a te n. t. közönségednek, kedves előfizetőidnek és olvasóidnak tárcá kell. Adok hát neked egy jó tanácsot, Add ki tárcá gyanánt. Csak olyan csalmadár ez. De én azt hiszem, má-

Mi szót ott ugyanis történni?
Tegyük fel, hogy elhatározzák: a legegyszerűbben fognak megjelenni.

X. megveszi az egyszerű ruhát. Megnézi Z. Már Z-nek oda volna minden kedve, ha csak egy mákszemnyivel felül nem kerekednék X-en. A Z-ét megnézi V. Talán boldogtalan lenne, ha különbet nem venne, mint Z.

Igy megy ez aztán a végtelenségig.

Hát ez ellen kell küzdenünk minden erőnkkel s táncmultságok alkalmával meg kell mutatni, hogy nem csak beszélni fogjuk; egyszerűen jelenünk meg, de tényleg meg is cselekszünk. — X.

A közegészség.

Botrányosan el van hanyagolva Magyarországon a közegészség ügye. Hiába volt minden miniszteri rendelet, hiába volt a sajtó többszörös felzudulása is, nem volt senki, aki azt meghallgatta volna, nem volt senki, aki intézkedett volna. A megyei hivatalnokok a rendeleteket kiadták véleményadás végett a megyei főorvosnak, ezek a járás orvosoknak, ismét ezek a községi doktoroknak és a cselekmény az irattárban lelte megoldását.

Az eredmény pedig, hogy a koporsó csinálók alig győzik a szállítást a kolera és difteritisz számára.

Berlinben pár nap alatt megtették akadályozni a kolera tovább terjedését. Hamburgban is csak pár hónapig tartott. Pedig Hamburg kikötőváros. A világ minden részéből behordhatják az epidémia csiráját. Bécsben alig volt tíz eset. Magyarországon az egész nyáron grasszált a fekete halál. Budapesten már egy éve, hogy tart és

sokat is fog magához vonzani s repülni fognak feléd a tárcák. Nem lesznek olyanok, mint közölni szoktatok, a n. t. olvasók különösnek fogják találni; meglehet, hogy az ostobája (pardon!) ostobaságnak mondja, de bizton hiszem, hogy az okos emberek (vannak ilyenek az olvasók közt is) okos dolognak fogják tartani. A másvidéki literatus ember, a ki előtt lapod eddig nem létezett, megnézi, sőt elolvassa tárcádat, de még a szaktudós is, a ki egyáltalán nem vesz lapot kezébe, érdeklődéssel nézi tárcád címét, sőt hasznát veszi tartalmának. Lapodnak, a mely manap vidéked szűkebb körét érdekli, lassankint általánosabb értéke lesz, az irodalomban tisztelni fogják tárcádat s a te nevedet is. S a mi a legnagyobb haszon rád nézve, ha kissé utána jársz, nem fogsz arra szorolni, hogy olyan fád embertől, unalmas tudóstól kérj tárcacikket, mint én vagyok.

Hogy ígért tanácsom tulajdonképen miben áll, azt legközelebbi levelemben mondom el.

Non-quis.

nincs nap hogy áldozatot ne találjon. Az utolsó időben nem hogy fogyott volna, de emelkedett.

A difteritisz még veszedelmesebb alakban jelentkezik. Mert míg a kolera csak szórványosan mutatkozott, a difteritisz százankint szedi a gyermekeket az egész országban.

És hamarosan alig lesz mentség, mert az óvintézkedéseket a kellő időben kellett volna megtenni és nem most későn, amikor már epidémiával állunk szemben.

A régi közigazgatási rendszer most áll bosszút rajtunk. A difteritisz kiragadja a gyermeket az anya karjai közül és ami megmarad, azt elviszi a kolera.

De hát az orvosok milyen missziót teljesítenek a vidéken — kérde az olvasó — hogy a bajokat csirájában nem orvosolták? Erre legilletékesebben csakis a közigazgatási rendszer tudna válaszolni.

De hát megmondjuk mi is.

A községi orvosnak egyes helyen évi egy-két száz forint fizetést adnak, hogy a községi vagy városi szabályrendeletnek épen, hogy elég legyen téve. Ez a száz forint arra való, hogy az orvosnak meglegyen a címe. És az orvosnak is ez elég arra, hogy privát betegeihez olykor-olykor kocsin mehessen el. Csak nem kívánhatja tőle senki, hogy 20 kr díjért a város végére is elmenjen, vagy hogy az ilyen 20 kros beteget esetleg kétszer is meglátogassa, amikor neki a privát betegek után kell megélnie!

A járási orvosokra bizott szegények sorsa még szánandóbb. Vannak orvosok, akiknek 5—10 egymástó messze eső község betegeit kell ellátni évi 200 frtért. Hát lehetséges, hogy tisztességes uri ember annyi jövedelemből megéljen? Kell hogy privát praxis után nézzen, mert különben éhutfuszba esik maga is.

Az olyan járásokban például, ahol csak egy orvos van, ez orvost hiába hívják az ötödik községbe szegény beteghez, ha neki ugyanakkor — mondjuk egy harmadik községbe egy jobb modu beteghez kell utazni.

Ha egyes helyeken, ahol fizetett (!) orvosok vannak ilyen körülményeket kell konstatálni, akkor mi történik olyan járásban, ahol orvos nincs?

Azt mondhatná valaki, hogy Budapesten csaknem ezer orvos van és még sem áll egészség dolgában jobban, mint a vidék.

Egy főváros egészen más megítélés alá esik, de a baj itt is a rendszerben rejlik.

A közigazgatási rendszer az oka Magyarországnak elmaradottságának. Mindenféle bajokat le lehet vezetni innen s amíg ennek az országnak a közigazgatását meg nem gyógyítják, addig mindig meglesz a rubrikája a lapokban az epidémikus betegségeknek.

Kölföldi följegyzések szokatlan időjárásu évekről.

(Folytatás.)

A múlt számban közölt összeállításomban a XVII. század utolsó, s a XVIII.-nak első feléről fennmaradt meteorológiai följegyzésekben adtam számot azon idők rendkívüli időjárásu éveiről.

Sokan úgy lehetnek velem is, mint a messziről jött emberrel: inkább megbiznak adataimban, semhogy utána kutassanak. — Én — igaz — esküvel nem erősítem a följegyzések hitelességét, de a forrás megbízhatóságáért kezeskedem. — Mivel pedig hosszasan nem akarnám igénybe venni e b. lapok hasábjait, jelen közleményben nem reflektálva most már a ködös múlt évszámaira, csupán a legközelebbi évtizedre vonatkozólag közlöm feljegyzéseimet, melyeknek autentikus voltát már az emberi emlékezet is támogatja.

1883. december végén haleső volt Skóciában, Airdle mellett nyári vihar kíséretében, vasúti munkások fölszedték a halat és hazavitték; a legközelebbi folyó, ahonnan víztölcsér sodorta ki a halakat, 15 km-éternyre van.

1885. májusban az éjszokról aláuszó jéghegyek a Lőrinc-öblöt Éjszak-Amerikában és a vele egynevű folyó torkolatát egy időre teljesen eltorlasztották; a jéghegyeket kísérő ködben 6 vitorlás és 1 gőzhajó ment tönkre, 8 más gőzös nehéz sérüléseket szenvedett. Az Alert gőzös, mely az éjszak-amerikai sarkvidéki figyelő állomásokat akarta élelemmel ellátni, be sem juthatott a Hudson-Öblbe.

Az 1885. május 15-iki óriási szélvihart, mely egész Nyugat-Európán végig dúlt és mely hazánkban is nagy károkat tett, Wiggins kanadai időjós órányi pontossággal előre jelezte még 1884-ben. Kivágta egy angol csillagvizsgáló a jóslatot a napilapból és eltette, mikor pedig beteljesült, figyelmeztette az angol lapokban a közönséget a jóslat helyes voltára; megjövendölte különben Wiggins az 1883. május 11-iki és 1884. január 26-iki nagy szélviharokat is. (Buda-pesti Hirlap 1885., 137.)

Az 1886-iki tél szokatlanul kemény volt Olaszországban. A Po síkjain a hőmérő kénesője még a déli órákban sem emelkedett a nullán fölül; az enyhe éghajlatáról híres liguri partok egész vonalán nagy hó esett, a sanremoi uton 24 óra hasszant fekvé maradt. Nervi gyógyhelyen napokon át volt 32 cm. vastag hóréteg. Rivierában, a honnan Középeurópa téli virágait kapja, elfagyott ekkor minden, a virágkereskedés ez évben szünetelt. Meranban jégpályát nyitottak az ott telelők szórakoztatására. Sziciliában az Etna völgyeiben, Messzinában és Cataniában a nép csodálkozására téli képet öltött a táj. Cingoban, Mexico fővárosától 30 k.-méterre 11 cm. magas hó esett, 1856. óta nem történt ott hasonló. Augusztus első felében Franciaország és Belgiumban óriási pusztítást vitt végbe a jégeső. Perreux, Nogent, Vincennes városok úgy néztek ki, mintha megbombázták volna. Az apróbb jégzemek 40—80 gr., a nagyobbak 200 gr. súlyúak voltak. A lehullott jég-ömeg 20—25 cm. vastag réteget alkotott az ököl nagyságu jég számos barmot vert

agyon; Rheims vidékén 2 millió frt kárt okozott, az ottani székesegyház márvány csipkés ablakrözsája, ez a híres remekmű csaknem teljesen tönkre ment, a Párisi való telefon összeköttetés elpusztult.

1887. június 22-én Bécs-Ujhelyt hó esett és tartotta magát pár óra negyedig, ugyanezen hónap végén Délangliában afrikai száraz hőség miatt be kellett szüntetni a mezői munkát, meg a hatonai gyakorlatokat; déli órákban 44° C. volt a meleg, július elején annyira fokozódott a szárazság, hogy Cumberland és Westmoreland mezői feketére égtek a hőség miatt, a lakosság potom áron vesztegette marháját a vízhiány miatt. Éjszaki Walesben aratást sem vártak, déli Walesben 9 krajzár volt a víz literje, Swansea város 4 nap viz nélkül volt, mert vezetőke megtagadta a szolgálatot. Régibb kútakat törtek föl a kőszénbányákban, keresték a forrásokat a hegyekben, távirati fölszólításra vasuton kaptak ivóvizet, sok bánya és gyár beszüntette a munkát. Dél-Oroszországban pedig a chersoni kerületben Dobrowelickov környékén véres esett; ezt természetesen a vihartól fölkapott vörös agyag színezte ilyenre, de elég piros volt arra, hogy a föld népét rémületbe ejtse. December végén Velencében napszámra esett a hó s a kályhák kovássá ismert intézménye akkoron igen népszerűvé vált itt. Piemontban napokon át szünetelt a közlekedés a hó miatt. Róma és Nápoly megfehéredtek a hótól, Kalabriában ez több cm. magas volt. Sziciliában elfagytak a szőlők és olajfák, Délitáliában több ember megfagyott.

Ez évben Egyiptomban a Nílus áradása szokatlan méreteket öltött. Keneh és Girgeh kerületek lakosságát nagyon megkárosította; elborította Assuanban a katonai raktárakat, Dishneh falu viz alá került Luxort pedig elsöpörte. Izlandban július elején akkora hó borított mindent, hogy táplálék híján 7 ember, 120 szarvasmarha, 300 ló, 11000 birka veszett el; a seydisfjordi posta már augusztus 14-én csak nagy kerülökkel érhetette el Reykiawikot, szeptember elején meg már a sziget megközelíthetetlen volt.

1888. Kettős monarchiánk nyugati felében július 12-én 4° R. volt az általános mérséklet, Angliában havazott; Svájcban Graubünden kantonban új lavina utak keletkeztek a szokottnál tetemesebb hóesések miatt. Csak az Averserthalban 6 ilyen új csapást számláltak, melyeken a lavinák ezrével tépték ki gyökerestül a 30—80 éves fatörzseket és hatalmas gleceserszerű hőtömegek jeleztek még a rá következő évben is a vonalokat, melyeken ez új lavinák a völgyekbe jutottak, mondja a Rundschau für Geographie. Ez évben 40 alpesi glecser volt előnyomulóban, 5-tel több, mint 1886-ban.

Egész Sziciliában október 4-ik hetében 4 napi hóesés volt. Befagyott november közepén az Azovi tenger Taganrogtól Petrovskajáig, 30 gőzös meg ugyanannyi vitorlás hajó gabonával megrakottan rekedt ott; néhány nap múlva jégnyomás is jelentkezett és nagy károkat tett. Sok ponton még a sóban gazdag Kaspi tenger is befagyott; a Fekete tengeren pedig az orosz gőzhajó társaság Dix nevű hajóját a jég darabokra tördelte, elveszett 8 ember és az egész hajóteher. Tifliszben december 27-én a szabuncsi állomástól 3,2 méternyre egy

vonat akkora hófúvásba jutott a szőlő, dió és kajszli barack ősi hazájában, hogy a ki-á-ás. végett segítségül küldött munkáscsapat egy lábíg mind megfagyott; midőn 5 nap múlva másik munkáscsapat a vonatot elérte, 14 utas már jéggé meredt, más 20-nak az életéhez alig volt már remény. Hasonló szerencsétlenségeket jeleztek akkor Baku és Potiból; Jekaterinburgban a 35 fős hideg 175 ember életébe került.

(Vége következik.)

M i u j s á g ?

— **A kaszinó** f. évi január hó 22-én Salac Ferenc elnöklele és nagyszámú tagok részvétele mellett tartotta félévi rendes közgyűlését, melyen az előző évi közgyűlések jegyzőkönyveinek hitelesítése után az alelnök-igazgató, dr. Fuksz Ede tette meg évi jelentését, melynek lényegesebb pontjai voltak: a kaszinónak az elmúlt 1892-ik évben volt 97 rendes, 20 bejáró tagja. Ezek közül 7 eltávozott, 3 meghalt. A kaszinó adóssága a helybeli takarékpénztárnál 20 évi törlesztésre convertáltatott 6% kamat, 5% tőketörlesztés mellett. Körülbelül 350 frt értékben új butorok szereztettek. A régi kaszinós helyébe Neshaft Betti alkalmaztattott. A tagok közül szünügyi bizottság választott, a társadalmi élet élénkítése és a kaszinói tagok érintkezésének megkönnyebbitése céljából estélyek rendeztettek, melyek úgy anyagilag, mint erkölcsileg, valamint jókedv szempontjából is fényesen sikerültek. A pénztárnoki jelentés tudomásul vétele után s ennek képesében a számvizsgáló bizottság jelentése alapján elfogadtattott s helyben hagyatott gondnok-pénztárnok (Somogyi Elek) évi számadása s gondnok az 1892-ik évre a felelősség alól felmentetett. Végül Szendy György nyugalmazott főgymn. tanár, mint a kaszinónak évek során át állandó rendes tagja tiszteletbeli tagul választatott.

— **Hymen.** (Állandó rovat.) Dr. Kontur Béla, a szépirodalmi sikereiről is előnyösen ismert cs. és kir. ezredorvos, eljegyezte Budapesten Cettner Ilona kisasszonyt. — Bárány Béla, a szarvasi kereskedői kar egyik törekvő fiatal tagja, ma, jan. 29. d. u. 3 órakor vezetti oltárhoz a kunszentmártoni r. kath. templomban Dévanszky Klárikát, özv. Dévanszky Andrásné kedves leányát. — Medvecky Lujza kisasszonynak, özv. Medvecky Adolfné urnó szeretetreméltó kedves leányának hétfőn, f. hó 31-én esküszik örök hűséget Jancsó József a gr. Waldelfele uradalom gazdatisztje. — Povászy Pál, férfiszabó eljegyezte Petrás Jankát, Petrás György szabómester szép leányát.

— **Félév vége.** A f. iskolai év első fele főgymnásiumunkban kedden délben ér véget. Február 1. s 2. napján az előadások szünetelnek, mely idő alatt a félévi bizonyítványok fognak a szülők részére kiállítatni, febr. 3-án kezdetét veszi a II. félév.

— **Halálozás.** Mikolay Mihály kir. közjegyző urat és családját súlyos vesztés érte. Másfél éves kis leányuk Ilonka folyó hó 26-án meghalt. A sors nem szűnik meg kegyetlenül üldözni a szerető szülőket, s csaknem minden évben kiragadja karjaik közül azt a ki nekik legkedvesebb. Eny-

híse fájdalomukat miadnyajunk őszinte részvéte, a kedves halott pedig találjon rá kis testvéreire fent az angyalok karában.

— **Visszelépett előjárók.** A megválasztott öcsödi előjárók közül ketten visszaléptek, u. m. a községi gazda: Rónyai G. Gábor, — egy esküdt: Debreczeni István az így megüresedett állások betöltése végett f. hó 25-én tartatott új választás. Ugyanitt jelezzük, hogy az új községi előjáróság névsorából a pénztárnokok nevei lévedésből kimaradtak, s pótlilag közöljük, hogy állami adó-pénztárnok lett újlag **Dezső Ferencz** — községi-pénztárnok: **Pecz Lajos.**

— **Védkötelesek figyelmébe!** A hadkötelesek I. korosztályára kötelező sors-húzás f. hó 30-án fog a városbázán megtartatni.

— **Gyalogjárók tisztántartása** Megyei szabályrendelet értelmében is figyelmébe ajánljuk a háztulajdonos lakosoknak, hogy házaik előtt a járdák tisztántartásáról, illetőleg a hó eltakarításáról gondoskodjanak.

— **A kondorosi kaszinó egyesület** 1893. év február 8-ikán saját termeiben hangversenyyel és táncmulatsággal egybekötött barátságos megnyitó estélyt rendez; belépti-díj: 1 forint, családjegy 2 forint. Felülfizetés köszönettel fogadtatik, és hirtapilag nyugtáztatik. Kezdet 7 és fél órákor. A vidékiek elszállásolásáról gondoskodva lesz. A hangversenyre vonatkozó program a t. megjelenők között ki fog osztatni.

— **Lősszeírás** tartatott f. hó 23. és 24. napjain a „Faskas“ vendéglő udvarán. Az összeírás eredményét eddig nem közölték velünk, de feltehető, hogy a végeredmény nem teljes, mivel az óriási nagy hidegben bizonyosan több gazda elmulasztotta a felvezetést.

— **A szarvasi iparoskör** folyó hó 22-én tartotta tisztújító közgyűlését, melyen a f. évre következőkép alakult meg a tisztikar: Elnökké lett Demcsák János, al-elnökké Opauszky István, gondnokká Darida András, pénztárnokká Brauner György, jegyző I. Schloszer János, jegyző II. Sörös Károly, könyvtárnok I. Gaál András, könyvtárnok II. Osztróczy János, választmányi tagok Babák Márton, Biszterszky Pál, id. Brachna István, Bányász János, Laurik István, Dauda Sámuel, Popják György, Kántor Sámuel, Darida János, Dauda János, Gulyás Márton, Darida Mihály, Molitórisz Lajos, Révész László, Korik János, Opauszky Sámuel, Liska János, Pribelszky István, Nagy Sándor, Józsa József, Belopotocky István, Ribárszky János, Roszjarovitz István, Oravetz István, Pótagok Holub János, Gercsák György, Prie János, Kondacs Sámuel.

— **Nyilvános köszönet.** A „szarvasi öngyűlési bizottsága“ az általa 1893. jan. 21-én rendezett közvesorával összekötött táncmulatság alkalmából szives köszönetét nyilvánítja a nagyérdemű közönségnek becses pártfogásáért, a minek köszönhető, hogy a táncvizsgálat 267 frt. 38 kr. bevétel és 138 frt. 81 kr. kiadás mellett az egyesület jótékony céljaira 128 frt. 57 kr. tiszta hasznót eredményezett. Felülfizettek a következők: Gróf Uiberacker Ottóné 5 frt. Ponyiczky Máté 11 frt. 20 kr. Egy elvesztett fogadás 10 frt. N. N. 5 frt. Lusztig Sámuelné 3 frt. Deutschensmidt 2 frt. Papp István 2 frt. Medveczky József 1 frt. 70 kr. Kresmárik János 1 frt. 60 kr. Mikolay Mihály 1 frt. 50 kr. Szirmay L. Ár-

pád 1 frt. 20 kr. Haraszi Sándor 1 frt. 20, Mázor Elemér 1 frt. 20, Dancs Béla 1 frt. 20, Stein Béla 1 frt. 20 kr. Dérczy Ferencz 1 frt. Dobosfy Béla 1 frt. Wolf 1 frt. Dr. Haviár Gyula 1 frt. Lichtenwerter Antal 1 frt. Benka Gyula 70 kr. Golián István 70 kr. Dr. Fuksz Ede 60 kr. Haviár Dani 60 kr. Ohristoph 60 kr. Szendy Györgyné 40 kr. Klósz 40 kr. Szemethy Géza 40 kr. Konstantinoviés Györgyné 40 kr. Kutlik Endre 40 kr. Sterbetz Gábor 20 kr. N. N. 20 kr. Schreiber Vilmos 20 kr. Haraszy Oszkár 20 kr. N. N. 20 kr. Pollák Béla 20 kr. N. N. 20 kr. Valentinyi Jenő 20 kr. Konez Elek 20 kr. Vandlik 20 kr. N. N. 10 kr. N. N. 20, N. N. 20 kr. E felülfizetések összege 61 frt. 70 kr. Ugyancsak a vizsgálati bizottság köszönetét nyilvánítja **Weber József** úrnak sok szíveségéért.

— **Új nyilvántartó.** A városi képviselőtestület Golján Lajos, bszentandrási irnokot, okl. közs. jegyzőt a szarvasi adóügyi irodába birtoknyilvántartóul megválasztotta.

— **Felakasztotta magát.** Földi Imre, öcsödi lakos 47 éves családos ember f. hó 20-án a délutáni órákban házapadlásán felakasztva találtatott. Még az nap reggel hajtotta végre magán az öngyilkosságot, de tettét csak estefelé vették észre. A családhoz közel állók véleménye szerint a mezejével való folytonos viszálykodás ürte volna a halálba. Három árva hagyott hátra.

— **Emlékeztető.** A szarvasi ipar-testület ma, vasárnap d. e 9 órákor tartja a „Bárány“ vendéglő emeleti helyiségében évi közgyűlést a következő tárgysorozattal: 1. A lefolyt évi előjárósági ülésnek jegyzőkönyveinek felolvasása. 2. Elnök, pénztárnok, ügyész, zámvédek és előjárósági tagok választása. 3. Jegyző és segédjegyző választása. 4. Számadások megvizsgálása s ennek alapján a felmentvény megadása.

— **Piknik.** A b.-csabai fiatalság 1893. évi február 1-én a Vigadó termeiben pikniket rendez. A rendezőség: Belicey Géza, Dréher József hadnagy, Fábry Géza, dr. Nyisztor Adorján, Vilim István.

— **Végtárgyalás.** A vagyontulajdonos b.-csabai népbank bűnyűgyében, az intézet volt igazgatója Bartóky László ellen a végtárgyalás a gyulai kir. törvényszék előtt február 7-én veszi kezdetét. A végtárgyalásra az intézet volt igazgatói, Zelenyanszky György és Tájber Gusztáv kivételével, mint tanúk vannak beidéztve, ugyszintén a felügyelő-bizottság tagjai is. Ép csüörtökön volt második évfordulója a nagy krachnak.

— **Szentesi farsang.** A szentesi kaszinó-egylet ujonnan épült helyiségei ünnepies felavatására a kaszinó-egylet javára a folyó 1893. évi február hó 11-én, új helyisége termelben zártkörű táncvizsgálatot rendez. Pénztáros: Hegedűs Sándor. Elnök: Jurenák Béla. Jegyző: Dr. Mikec Ödön. Rendezők: Biró Elek, dr. Bartha Kálmán, Cicatricis Béla, dr. Sulc Lajos, Nagy Sándor, Stammer Béla, Kiss Gyula, dr. Gál Jenő, dr. Mátéffy Pál, Nyiry Gyula, Berényi László, Tasnády Imre, Tary István, Pollák Antal. Belépti-díj: családjegy 5 frt. személyjegy 2 frt. Kezdet: esti 9 órákor. Jegyek előre válthatók: Bányai József utó-dai és Szépe Károly urak kereskedésében.

— **A korcsolyázás** ma d. u. 2 órától 5-ig a szentandrási első útvő-zenekar közreműködésével lesz a Konrad-jégpályán.

— **Az úton megfagyva** A múlt héten Öcsöd község előjárósághoz távirati értesítés érkezett, hogy Boldizsár Béla öcsödi illetőségű s gödénylaponi volt tanyai tanító — a fegyverneki vasútállomástól — T. Roffra utaztában az úton megfagyva találtatott. A szerencsétlen fiatal ember T. Roffra utazott volna valószínűleg ott lakó testvéréhez, a szerfőltt nagyüdvű hidegben útközben megfagyott.

— **Havas világ.** A hetek óta tartó szibériai idő erősen tartja magát. Felméter vastag hóréteg városban, földeken, mindenfelé, óriási hóhegyek az utcamenőn, 15—16° K. hideg reggelenként — ez napjainkban a helyzet szignaturája. Az udvarokon s háztetőn felgyülemlett óriási hótömegek eltakarítása nem csekély gondot okoz a háztulajdonosoknak. Ha még ha arra gondolunk, hogy mi lesz akkor, ha ez a töméntelen fehérség rohamosan olvadni kezd! Ki tudja, nem lesz-e részünk olyan kisebb-szerű vizáradásban. . . .

— **Lyukas pénzek beváltása.** Arra való tekintettel, hogy hazánk legtöbb vidékén a nép a régi, pengő pénzű szerint veri ezüst érmeket, huszasokat, tallérokat stb. átlukasztatva vagy füllel ellátva ékszer gyanánt használta, — a pénzügyminiszter módot akarván mindenkinek nyújtani az ilyen régi átluggatott ezüst érmeknek beváltására is, nehogy ezek megfartásával bárki is megkárosodjék; — elrendelte, hogy az ilyen ezüstpénzek a f. évi március hó végeig a kermőczbányai pénzverőben és az annak hatósága alá eső összes pénzbeváltó hivatalokban, a tiszta ezüsttartalom értéke erejéig, a piaci ár szerint beváltandók. A pénzügyminiszter erről kir. rendeletileg értesíté a törvényhatóságokat, egyelőre január hóra 66 frt. 40 kr. b. állapítván meg a tiszta ezüst piaci árát.

— **Új intézmény.** A budapesti m. kir. állami vetőmag-vizsgáló állomás kimutatásokat hoz nyilvánosságra az általa leplombozott magvakról. Az első kimutatás szerint, mely a „Köztelek“ című szaklap jan. 18-án megjelent ez idén, jan. hó 17-ig az alább megnevezett budapesti magkereskedők és elárúsítók számára a következő mennyiségű magvakat plombozta le. u. m. Mauthner Ödön 556 métermázs lucerna, 105 métermázs lucerna. Haldek Ignác 36 métermázs lucerna, 51 métermázs lucerna. Ullmann Károly 176 métermázs lucerna, 53 méterm. lóhere. Magyar keresk. részv. társaság 185 méterm. lucerna, — — — lóhere. Magyar mezőgazdák szövetség vezető — — — 71 mm. lóhere. Szávost Alphon 20 mm. lucerna, 22 mm. lóhere. Frommer A. Herrmann 6 méterm. lucerna, 4 méterm. lóhere. Statisztikai szempontból a magy. kir. magy. vizsgáló állomás fenti kimutatásának az a legérdekesebb momentuma, hogy a czégek közül az egyik, névszerint a Mauthner czég egymaga több lucernát plomboztatott, mint az összes többi budapesti magkereskedő együtt véve. Közgazdasági szempontból pedig nagyon is helyeselnéljük a kimutatások nyilvánosságra hozatalát, minthogy általuk világosan betekinthez a gazda a különféle magarús czégek üzemebe és forgalmába és e csallhatatlan kimutatások révén aztán világosan láthatja azt is, melyik czég felé irányul leginkább a gazdaközönség általános és legnagyobb bizalma.

— **Köhögés, rekedtség és nyálkásodásnál** melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe Egger díjjutalmazott mellspasztilláit. Kaphatók eredeti dobozokban 25 és 50 kr. ért minden gyógyszerárban, valamint Egger A. fia gyógyszerkülönlegességi gyárában Bécs Nussdorf.

— **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben privátmegrendelőknek közvetlenül szállít: fekete fehér és színes selyemszőveteket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig**

phstabér és vámmentesen, sima, csikos koczkázott és mintázottakat, damasztót stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Mintak postafordulóval küldetnek, Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

FARSANG.

(Állandó rovat.)

A nőegylet estélye.

— 1893. jan. 21. —

A nő hivatása, életcélja: szeretni és szerettetni, boldogítani s e hivatás betöltésében szerepe mindig passiv. A veleszületett gyöngeség, akarathány feltétlenül az erősebb nem vezetése kormányzása alá rendeli, — eltekintve a mese amazonjaitól, a szindarab emancipált nőtől, soha sem jutott eszébe a szép nemnek, hogy a férfi-befolyás alól magát függetlenítse. Mindamellét nem fogadható el tőlük bizonyos önkormányzati törekvés. A mi aztán ezen törekvés határain még kívül is esik, például, egy kis absolutismus a háztartásban, sőt zsarnokság a férj uram felett, — papucs és a többi, no ezek mind következetes állapotok. Én csupán az önkormányzati törekvéseket teszem most figyelmem tárgyává, midőn ilyenekül ismerem fel hölgyeinknek jótékony, emberbaráti, vagy művészeti célok előmozdítására irányzott, s ezerféle nevű egyletek alakulását eredményező társulásait. Ártatlan mulatság, — ugyan kinek jutna eszébe ebben az uralomra teremtett nem jogai csorbitását, vagy plane összeesküvést látni?

Nemes célt követnek, s a mellett elnök vagy egyéb tisztviselő választás alkalmával néha bele izlelnék azokba az izgalmakba, melyektől a közügyek terén küzdő férjeik arcát gyakran elborulva, kedélyét felizgatva látják, megismerik azt a mámort, a mit a nyilvános szereplés, az ünnepeltetés nyújt.

A nőegyletek teljesen indokoltak. Igazi produktív szerepök, működésük azonban a farsangra esik. Megválasztják kebelökből a vigalmi bizottságot, ez összeül s temérdek megbeszélés után megállapítja az idény programját, melylyel egyrészt mindnyájunk számára kedves szórakozásokat teremt, másrészt a jótékony áldozatok által ilyenkor már megürült egyleti pénztárt újra megtölti, hogy enni adhasson az éhezőknek, letörölhesse könnyeit, enyhíthesse fájdalmait a szenvedőknek.

Ily áldott munkát végezett a szarvasi nőegylet január 21-ikén rendezett estélyével. Egyik kezével konkrét az inségeseknek, másikkal mulatságot a mulatni vágyóknak. Igazán panem et circenses!

Közvacsorával összekötött táncestély! Maga a cím is új és vonzó. Jó vacsora és jókedv. — Nem is volt hiány egyikben sem. Az izletes vacsorát az estély házi kisasszonyai, legszebbjeink szolgálták fel igéző magyar jelmezekben, — a jókedvet szintén ők csinálták. — Ugyan ki zárkozhatott volna el szerzetreméltó előzékenységük, vidám kacagásuk, jó kedvük, ezer szivességük hatása elől. Ragadt a hangulat egyikről másikra, úgy, hogy vacsora végén egy zsongó

méhkashoz hasonlított az ezerszer megénekelt híros szarvasi bálterem. Mikor aztán Pepi cigány rákezdte, mintha szellemek álltak volna szolgálatunkba, oltunt a sok asztal, s helyükön magyaros hévvel folyt a mi legszebb nemzeti táncunk, a csárdás.

S nem apadt el a vidám jó kedv senki szívéből kora reggelig, nem volt fáradt, nem volt álmos senkisé.

Ilyen erkölcsi sikerrel csak kitűnő anyagi siker járhatott. Ragyogott is az arca a buzgó rendezőség minden tagjának, s azt véltük olvashatni róla, hogy a rövid farsangban nem utolszor hozták meg mulató kedvünknek a fáradozás áldozatát. Tán csak nem csalódunk?

*

Ott voltak:

K i s a s s z o n y o k: Benka nővérek, Fuksz Gizella, Konstantinovic Szidi, Kovács Szeréna, Ponyicki Etel, Trsztyénszki Jolán, Miháli Jolán, Zlinszki Rózsi, Szirácky Irén, Radimecky Vilma, Lányi nővérek, Medvecky Anna, Szendy Mica, Bencur nővérek.

A s s z o n y o k: Haviár Daniné, dr. Haviár Gyuláné, Bakay Sándorné, Benka Gyuláné, Ponyicky Jánosné, dr. Fuksz Edéné, özv. Nyácsik Somané, Kutlik Edréné, Bencur Istvánné, Bugyis Andorné, Zlinszki Istvánné, Christoph Frigyesné, Klósz N.-né, Lányi Pálné, Szirácki Jánosné, özv. Sárköny Jánosné, Thury Edréné, Konstantinovic Györgyné, özv. Pokomándy Sándorné, Szendy Györgyné.

Z.

Tűzoltóbál.

A farsang legnagyobb eredménye kétségtelenül a tűzoltóbál lesz. Nagy várakozással tekint eleje városunk közönsége, a rendezőség pedig napok óta lázas tevékenységgel dolgozik azon, hogy a bál lenye, erkölcsi és anyagi sikere által örökös jövőt biztosítson a farsangi naptár ezen ünnepének. A meghívók, — már magukban is hatalmas reklam — ma kézbesítetnek. A rendezőség készséggel szolgál ilyenekkel mindazoknak, kiket tévedésből elkerült.

Érdekes momentumai vannak az előkészületeknek. A legénység a érdeklődők iránti figyelemből maga vállalkozott a meghívók személyes kézbesítésére, el akarván kerülni ezáltal a postai expeditió esetleges hátrányait. No meg azt is tudják, hogy így a levélbélyegre számtal összegben egy hordó sőr jut közpédára. Az egylet bálbizottságának egyik gyűlésén szóba került a toltette-kérdés. Persze sokan óhajtottak volna az ünnepfényének emelésére frakkban, bálisan megjelenni, míg a rendezőség másik része az uniformis mellett kardoskodott. A vita el lett döntve, midőn a parancsnok felmutatta szolgálati szabályzat egyik szakaszát, mely kimondja, hogy nyilvános tűzoltói jellegű összejövötelekre, bála egyedül az egyenruhát engedí felvenni.

Hogy az iparos osztály minél nagyobb számban jelenjék, meg arról az ifjuság gondoskodik. Abban pedig, hogy az intelligencia hiányozni nem fog, mi kevésbé kételkedünk. Most az egyszer a papák fognak a bála invitálni. A mamák és leányaik kérére végigvirrasztanak sok nőegyleti s egyéb estélyt, ennek fejében megkivánják, hogy a polgári kötelességeiknek, az egylet által

küldött nemes czélnak is hozassék áldozat. A rendezőség biztat, hogy kényelemben nem lesz hiány. Talán csak nem akarják a „Bárány“ falát kidönteni? Kár ugyan nem volna érte.

A meghívó szövege következő:

A szarvasi önkéntes tűzoltó egylet által 1894. február hó 11-én a „Bárány“ szálloda helyiségében az egyesület pénztára javára rendezendő zártkörű tűzoltó bála. Gróf Bolza Géza, elnök. Golián István, alelnök. Mázor Elemér, alelnök. Oláh Miklós, háznagy. Mayer Frigyes, pénztárnok. Roszjarovicz János, ellenőr, Stein Béla, jegyző. Deák Ferencz, Grosz Lambert, Gyurik Pál, Kollár Lajos, Konecz Elek, Dr. Lengyel Sándor, Osztróuczky M. Pálka György, Petricz József, Pollák Béla, Robitsek Soma, Simon Janos, Simkovic István, Dr. Szemző Gyula, Szüle Kálmán, Szvák Mihály, Tájber Gusztáv, bálbizottsági tagok. Belépti-jegyek Személyijegy 1 forint. Családijegy 2 forint (Egyleti működő tagok részére fél áron.) Jegyek a meghívó felmutatása mellett előre válthatók Réthy és Tájber urak kereskedésében, s este a pénztárnál. Tudakozódások vagy meghívó iránti megkeresések a rendező bizottsághoz (Bárány szálloda) intézendők. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s nyilvánosan nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor.

Apróságok.

Mi ujság? Első ur: Van valami ujság a lapokban? Második ur: (ásitva): Van ám! Első ur: Micsoda? Második ur: A dá.um.

*

Az álom. A bábának nagyon szép álma volt, s amint fölébred, siet is azt elbeszélni a mamájának.

Az elbeszélés közepén azonban eserbelen hagyja az emlékező-tehetsége, s így szól anyjához:

— És aztán, anyácskám?

— Nem tudom, kedves gyermekem.

— Már hogy ne tudnád, hiszen jól emlékszem, hogy az álomban te is jelen voltál

*

Nagy udvariasság. Z. úr több látogatást végez az év első napján. Amint az első ház elé ér, égő szivarját a kocsiiban hagyja. Csakhamar aztán visszatér s a szivart még mindig égve találja.

— Lám, — szól a szivart szájába véve, — azt hittem, hogy amikororra visszatérek, kialszik.

— Ki is aludt volna, — válaszolja a kocsis, — de gondoskodtam róla, hogy az meg ne történjék... mert igazuk van az uraknak, hogy nincs rosszabb valami, mint az újra meggyújtott szivar.

*

Biró előtt. A periratokat lapozza, majd így szól az előtte álló nőhöz:

— Ön már volt egyszer büntetve... mert... mert... mi is csak az ön keresztneve?

— Évának hinak! — válaszolja a vádlott.

— Igen, már emlékszem, — szól a bíró — almalopás miatt itéltük el.

*

Definició. Az iskolai vizsgálaton kérde egy diáktól a tanfelügyelő:

— Mi a kör, kis fiam!

— A kör... a kör... az, ahol a papa minden este berug.

Nyájaskodás. Két nővér közt arról foly a társalgás, hogy férjül minő embert óhajtanának.

— Én, szól a fiatalabb, legjobban azt óhajtanám, hogy a jóvendőbelim szellemes ember legyen.

— És én élesem, mondja az öregebb, egészen el'elkezőleg gondolkozom... azt szeretném, ha a férjem ostoba volna.

— Nagyon jó, hogy így gondolkozol...

— Miért?

— Mert csak is ostoba embernek juthat az eszébe, hogy téged nőül vegyen.

Illem és okosság. Ebéd után a gazda a szivarozóból sorra kínálja a vendégeit:

— Te-sék.

— Köszönöm, nem dohányzom.

— Talán ön?

— Köszönöm, én sem.

Az asszony titokban egyet ránt a férje kabátján:

— Te, a kapitányt nem kínáltad meg.

A férj sugva felel:

— Az dohányzik.

Mi a gyapot? A társaságban B. úr beszélget a házigazda kis fiával:

— Tudod-e, mi a gyapot?

— Hogyne tudnám, — felel a kis lurkó, azzal tömi a papa a fülét, a mama pedig a mellét.

Felvonás közben. A jogászyerek és a nagybátya együtt sétálnak a színház folyósóján.

A jogász: Szeretem... Imádom... Valódi angyal... Kérem, bátyám, ne igyekezzék kiábrándítani...

Nagybátya: Kiábrándítani?... A világért sem... Én is a bolondulásig szerettem... a te korodban.

Azok a patent gombok! Idősebb hajadon: (leteszi az újságlapot, keserűen) Nincs többé leszakítható kabátgomb! Oh, ezek a nyomorult találmányok... Ismét egy okkal kevesebb arra, hogy a férfiak házasságra gondoljanak.

— Nem tudod, édesem, miért változtattak Váryék egyszerre orvost?

— Oh, igen, rosszul kezelte a leányukat.

— Hogy hogy?

— Megházasodott és más leányt vett el.

— Gondolja meg, uram, a kérő fiatal, csinos, 28 éves, s halálba szereti az ön leányát!

— Ugyan ne okoskodjék annyit, bárányom! Leányom 100,000 forintot ér.

— Mi baj, Nagy Márton uram? Mi az a veszélyes fenyegetés, mellyel az a csavargó Káli Kis Péter illetve kegyelmeteket?

— Megkövetem alássan, tekintetes al-

ispán ur, ezt mondotta: „Fogja be a száját bíró uram, különben észre térítem az egész község tanácsot.“ Ezt panaszolnók tisztelettel...

— Az óvatos apa. A kis Károly az apja órájával játszik; kíváncsian hallgatja az örökös tik-tak-ot, aztán végül szájába veszi az órát.

— Szent isten! — kiált az anya... még lenyeli!

— Ne félj — szól az apa — tartom a lánczor: nagyon messzire nem mehet.

Az óvatos paraszt. Orvos: Hol fáj? Paraszt: A fogam fáj e... Orvos: Hát akkor mi az ürdögért kopogtattatja kend fél óráig a mellét? Ki vele gyorsan? Van még valami baja, vagy nincs? A paraszt (vállat von): Van, van... hanem aztán ne kérjen ám többet a téns doktor úr, ha mindent egyszerre kimondok e...

Irodalom.

Az Ország-Világ a művelt olvasó közönségnek a legnagyobb, legelterjedtebb s egyszersmind a legszebb szépirodalmi lapja, melyet Benedek Elek kiváló gonddal szerkeszt, s kit az ifjabb és régibb írói gárda legjelesebbjei támogatnak. A most megjelent 4-ik számmal a második füzetet veszik olvasóink, melynek érdekes tartalmából felemlítjük a következőket: A zöld gyepen, eredeti regény, melyet Beniczky-Bajza Lenke, a népszerű regényíró az Ország-Világ számára írt. Aurette, regény, Greville Henriktől, fordította Dolores. Ezekon kívül igen érdekesek és becsesek a kisebb — befejezett — közlemények is, ilyenek: Tolval apród románcz J. Virág Bélától, Zencévad. Farsang, idényezikkek. A rózsá, Koroda Pál költeménye. Günter-Somló Margit, Ágai Béla elbeszélése. A Széchenyi emléktábla (képpel) Hogy lettem én házasságkövetítő? írta Jeszenszky Ignáczné. A „Magyar Hirlap“ a szegényeknek (képpel). Sirvirágok, Illyés Balint költeményei. Bergman inspektor, írta Hevenstjeina. Illendőség az étkezésnél Guta Józseftől. Anyám emléke, Sántia Károly dala, Széchenyi emlékezete, írta F. G. La Rochefoucauld gondolataiból. Farsangi album, idényezik, Gárdonyi Gézától. Bálruha, Ürményi Emiliától. Paulay Ede stb. Heti tárczákat Carolus és Székely Huszár írtak, melyek a lehető legszellemesebben foglalkoznak a felszinen úszó napi eseményekkel. Rendes rovatjai: az Irodalom és művészet, a Nők világa a Kis Krónika, mely egyszersmind új rovat is, elég kimerítően tájékoztatnak a hazai és külföldi fontosabb társadalmi és művészi eseményekről. A dívatképek a legújabb s egyenesen Párisból érkezett minták után készülnek. A lapot díszítő szép kivitelű képek pedig a hazai és külföldi jelesebb művészetet mutatják be a közönségnek. A kiváló gazdak tartalom és szép nyomás mellett még csak olcsósága teszi ajánlatosabbá a lapot, mert a díszes borítékban megjelenő lapnak előfizetési ára: egész évre 8 forint, félévre 4 forint, negyedévre 2 forint, egy hóra 70 kr. Egyes szám ára 16 krajczár és a kettős számú füzeté 30 krajczár. Új előfizetők a valóságos iro-

dalmi és művészeti esemény-számba menő barátságos számot — melynek ára nem előfizetőknek 50 krajczár — ingyen kapják az összes múlt évi műmellékletekkel.

Felhívás előfizetésre. Nem lehet azoknak igazuk, a kik a „fin de siecle“ kifejezést affektáczióknak mondják. Legfeljebb a kifejezés szük körü egy kicsit, a monnyiben kizárólag a „század végének“ vindikálja azt a megdöbbentő valóságot, mely bizonyára túl éli ezt a haldokló századot s falán még fokozottabb mérvben jellemzi majd a következőt. E jelenségnek Mantogazza adta igazi nevét, midőn kimondta nyiltan, hogy a század beteg, — ideges. És ezen a kijelentésen megtörik a „fin de siecle“ ellen felhozott minden érv. Mert akármilyen igaz, hogy az emberek emberek voltak minden korban, ép oly való, hogy sohasem voltak ennyire idegesek, mint ma. Ez idegesség abban az értelemben, a mint a „fin de siecle“ kifejezés veszi, kizárólag a tizenkilencedik század „víványa“; lehet, hogy az előző idők előkészítették, termékeny nyé tették a csira számára a talajt, de a betegség csak ebben a században tört ki. És kitört isten igazában, rányomta bélyegét mindenre és mindenkire magán és közéletre, intézményekre, munkára, gondolkodásra, érzelmekre és nem maradhatott tőle ment a szerelem se. Az egész világ ideges ma és ideges a szerelem is. Az emberek legnagyobb része nem a szívével szeret, de az idegeivel, mivelhogy szív és idegek mindinkább egy fogalomvá válnak. És ideges az az irodalom is, mely „az idegeknek ezt a psychológiáját“ figyeli meg és írja le rövid vázlatok alakjában, számot vetve az olvasó türelmével, idejével és idegeivel. Ideges kornak ideges szülötte én, a fentebiek bizonyosságára szintén megirtam néhány történetet, melyet nekem az élet és az emberek nyújtottak. Itt itt is, ott is megkapott egy szó, egy alak, egy kép, — és írnom kellett. S történeteimet írva, arra jutottam, hogy ebben a különös korban nagyon sok van, a mit meg lehetne írni olyan embernek a ki úgy lát mint én, de jobban ért a tollhoz. Ennek a vénságnak tudatában sokszor fogott el csüggedés, de másrészt nem tagadhatom, bizdítólag hatott rám az a fogadtatás, melyben úgyszólván legelső kísérleteim is részesültek a fővárosi és vidéki sajtó előkelőbbjei részéről. Ez apró történetek legjavát összegyűjtve azon reménnyel adom most ismerőseim és az irodalom kedvelő közönség elé, hogy azokat megfelelő jóakarattal és elnézéssel fogadják s inkább a szerint ítélnék meg, hogy mit akartam írni s nem hogy miként írtam. S ha akad mégis valaki, a ki könyvem elolvasásakor azt mondja: „el lehetett olvasni“ — elismerésnek elég lesz nekem

A mintegy 10 ivre terjedő, csinosan kiállított kötet „Történetek“ cím alatt, 12 önálló, rövid elbeszélést, rajtot fog tartalmazni és február végére jelenik meg. Egy kötet ára 1 frt. Gyűjtőknek öt előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálók. Az előfizetéseket illetve előjegyzéseket nevem alatt Kolozsvárra (Egyetem) kérem s lehetőleg még e hó folyamán. Kolozsvárott, 1893. január havában. Teljes tisztelettel

Vajtkó Pál.

A közönség és írók között a folytonos összeköttetést fentartani a szépirodalmi

lapok vannak hivatal, de a pajtáskodásnak teljesen ki kell zárva lennie, hogy e hivatalát megoldhassa valamely lap. A „Képes Családi Lapok“ e részben is mindig szem előtt tartja azt, hogy a közönség folyton érintkezhesék szellemileg az írókkal, s a magyar költő- királytól, Jókaitól kezdve, minden író megismertet az olvasóival, ez évben alig pár lapja jelent meg, s már is Jókai, Benicky-Bajza Lenke, Könyves Tóth Kálmán neveikkel találkozott az olvasó. A most megjelent ötödik számban ismét több jónemű író munkáit olvassuk; — Benicky-nén és Könyves Tóth Kálmánon kívül Kiss Arnold, Robenesen A. Molnár Ferencz, Dura Máté, Harmath Lujza gazdagítják műveikkel a díszes füzetet, melynek ezimlapján Dr. Mezei Mór a fővárosi V. ker. újonnan megválasztott képviselő arcsképe van. A Hölgyek Lapja most is kiváló, az illusztrációk művésziek. A legmelegebben ajánljuk e valóban egyedül álló szépirodalmi lapot. Ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Kiadóhivatal Bpest Nagykorona utca 20 szám. Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Közgazdaság.

Zöldoltványok nagyban való előállítása az iskolában.

Nem a szerénység, hanem az igazság nyilatkozata részünkről, ha azt állítjuk, hogy a „Szőlészeti és Borászati Lap“ a phylloxera elleni harcban az első volt, mely az amerikai szőlőfajok, főképp az ellentálló alanyoknak alkalmas fajok tenyésztését ismertette és ajánlotta; mely — dacára a sok ellenségeskedésnek — kezdettől fogva azok művelése mellett tántoríthatatlanul harcolt; mely a különböző oltási és művelési módokat folyton tárgyilagosan közölte és a különféle fajoknak tulajdonságaira való tekintettel a nézeteket tisztázta. Egyszóval lapunk a rekonstrukció nagy munkájának minden egyes mozzanatát valódi értéke szerint tárgyalta és olvasóit tevékenységre, kitartásra, ügyszeretetre buzdította.

Mind ezek után nagy megnyugvásunkra regisztrálhatjuk azon tényt, hogy termelőinknél az amerikai fajok iránti bizalom állandó gyökeret vert.

A phylloxera elleni harc közös! Anynyival nagyobb örömeinkre szolgál konstatálhatunk, hogy a magánérdek harca hazánk szőlészetiének rekonstruálása terén már megszünt. Mindnyájan ösmerjük a York Madeira kitűnő tulajdonságait, tudjuk hogy Ripária fajok jó alanyt szolgáltatnak; tisztázva van a Jacquez értéke; nincs többé harc a zöldoltás ellen; a fás oltás fontosságát mindenki becsüli; kizárólagos oltási mód nem létezik. De jól ösmerjük az angol nyelvű oltást, az ékelést, a párosítást stb. is. Saját tapasztalatainkból tudjuk, hogy az oltott tőkék mily szép termést adnak, valamint annak tudatától át vagyunk hatva, hogy szőlőművelés nélkül Magyarországnak nem létezhetik, s hogy hazánk szőlészetiét nemcsak azelőtti fontosságára, de sokkal magasabb fokra emelni edes mindnyájunk hazafiai kötelessége.

E nagy munkában volt és lesz lapunk a jövőben is olvasóinak hű tanácsadója.

Mindnyájan tudjuk, hogy mily nehézséggel jár az oltványok előállítása, különösen ha azoknak ezrek és százezerekre menő szükségét látjuk. Azért nem mulaszthatjuk el egyetlen egy körülményt is említés nélkül hagyni, mely által azon helyzetbe juthatunk, hogy rövid idő alatt minél több oltványt bírjunk előállítani.

Jelenleg is ennek egy újabb módját akarjuk bemutatni t. olvasóinknak s ez a zöldoltás alkalmazása az iskolában. Eddig csak az anyatőkék zölden való oltását ösmerjük.

Hol venyigét termesztünk és azokat szétvágjuk, osztályozzuk, iskoláztatjuk és oltjuk: jól tudjuk, hogy ott hulladék venyigék is vannak nagy mennyiségben. Hulladék venyigéknek nevezzük azon rövidebb venyigéket, melyek a rendes hosszúság méretét már meg nem ütik; tehát 50 cmtnél rövidebbek. Ezen venyigék legalkalmasabbak az iskolában való zöld oltásra.

Sajátságos, hogy ezen rövid, eddig már csak hulladék számban ment venyigék, ha iskoláztatjuk s kissé gondozzuk kitűnő oltási alanyanyagot szolgáltatnak; sőt ha iskolánkat ekként akarjuk berendezni, de hulladék venyigéink nincsenek ez esetben a rendes venyigéket kétfelé, 25—30 cmt hosszúságra szétvágjuk s ugy rakjuk el.

Hogy ily rövid venyigék kis gondozás mellett oly feltűnő szépen díszlenek, annak magyarázatát abban találjuk, hogy gyökereik, miután a venyigék rövidek, a talaj felső táp-dús rétegében képződnek és tenyésznek és itt elegendő táplálékot találva, erős növekedésnek indulnak.

Igen természetes, a gondozás első fő-kelléke abból áll, hogy állandóan száraz időjárásakor megöntözzük ültetésünket s kapálás által a talajt folyton nyitva s gyommentesen tartjuk.

Hogy az eredmény minél tökéletesebb legyen, az iskolának szánt helyet olyképen választjuk meg, hogy közel legyen valamely vízhez, valamint jól művelt trágyázott föld legyen.

Az iskoláztatásnál elegendő, ha a venyige 2—3 rügyes; ha a rügyes sűrűen voltának, 4 rügyes is lehet. Az iskolában, mint rendszeren 60—70 cmt távra csináljuk egymástól a sorokat s 8—10 cmtre teszünk be egy-egy venyigét. A venyige alsó részéhez a földet ültető fával kissé oda szorítjuk. A venyige felső rügye a földdel szineljen, avagy 1—2 cmtrel feljebb is lehet, es homokkal a kiszáradás ellen megóvándó betakarjuk.

Az első évben más dolgnak nincs, mint szükség szerint a földet a gyomtól tisztán tartani, ha nagy volna a száraz-ág, jól megöntözni, ősszel a földet kissé felhuzni vagyis betakarzni, fedni.

A második év tavaszán az iskolát felnyitjuk s a venyigéket egy szemre megmeteszük. Ha már hajtának, letisztítjuk és csak egy hajtást, a legerősebbet hagyjuk meg. Midőn már annyira megnöttek, hogy 25—35 cm. magasságban beolthatók, sorban mindeniket zölden beoltjuk, majd két-három hét múlva, ha a nemes szem már zsendül, az alanyon az eddig kifejlődött hónaljajtásokat kitörjük.

Az oltást már májusban kezdjük s júniusban is folytatjuk, mely időben az első oltásnál meg nem eredt alanyra újra, az erő-

teljesen fejlődő oldalajtásba másodszor oltunk. Júniusban ez oltás még elég jókor van, hogy őszig be is érjen.

Ha a Ripáriák hajtásai vékonyak voltak, talán 2—3 milliméter vastagok, — akkor azok beoltásához az európai tőkék hónaljajtásai is alkalmasak. Ily vékony vesszők legjobb oltás módja a párosítás, melyet a „Szőlészeti és Borászati Lap“ 1890. év 15—15 számaiban körülményesen s rajzokkal kísérve írtunk le.

Hogy megfogant zöldoltványaink minél tökéletesebben fejlődjenek, nem szabad elmulasztanunk azok felkötését. E célra legcélszerűbb a sorok hosszában 20—25 cmt. magasságban sodronyt vagy vékony rudakat léczeket huzni.

A megfogant oltványoknál az alanyon fejlődő hónaljajtásokat ismételve letördeljük, a hányszor csak újak fejlődnek.

Késő ősszel, ugy novemberben, az iskolát kiszedjük, az oltványokat a vadveszszőktől elkülönítve csomóba kötjük s megfagyás s kiszáradás elleni megóvás szempontjából pinczében vagy melegágyban elvermeljük.

Az eredmény az lehet, hogy az 1893. év tavaszán iskoláztatott rövid Ripária dugványokból már 1894. évi ősszel kiültetésre alkalmas oltványokat nyerhetünk.

Hinni merjük, hogy ezen mód hazánkban rövid idő alatt általánosságban el fog terjedni s főképp a kereskedelmi telepeken nagy mennyiségű zöldoltványok előállítására nagyban fog alkalmaztatni.

Kassa.

Maurer János.

Szerkesztői üzenetek.

S. S. ÖCSÖD. Örömmel üdvözöljük ismét levelezőink sorában, s kö zönettel fogadjuk és kérjük a jövőben is felajánlott szíves munká-ságát. — Ugyanezen üzenetünk szól mindazon t. munkatársaink és levelezőinknek, kik a szerkesztői személyesre folytán szívesek voltak felajánlani a rövid időre megszokott munkatársi viszonyt.

„SZERESD AZ ASSZONYT!“ Hálás téma, sok okos gondolat van benne, mely megérdemlé hogy nagyobb gondtal, több szellemességgel legyen megírva. Ilyen alakban nem használhatjuk, szépirodalmi dolgokkal különben is bőven el vagyunk látva inkább abból a másik zsánerből kérnénk egy-egy gyakorlati irányú cikket. — Az „Egy kis tévedés“ c. novella sorsára nézve nem szolgálhatunk semmi felvilágosítással. Annak is nyoma vezet a meteoroként feltűnt szerkesztővel együtt.

Felelős szerkesztő: **Varga József.**Kiadó-tulajdonos: **Sámuel A.**

NYILT-TÉR.

E rovatban közlöttekért nem felelős a szerk.

Alma-, krumpli- és narancs-eladás.

Az id. KONDACS SÁMUEL ur házában (piac-téren) lévő üzlethelyiségben igen szép, jóminőségű és jó ízletes elálló alma és narancs nagyban és kicsinyben kapható.

Ugyanott krumpli raktáron tartatik nagyban és kicsinybeni eladásra.

3—3 Szécsi János és társa Gázsó.

H I R D E T É S E K

Minden kiállításon legmagasabb kitüntetésekert nyert

GRÓF

ESZTERHÁZY COGNAC

mely tiszta borból készül és ezért a közönség legkedveltebb itala.

MINDENÜTT KAPHATÓ

30—6

Központi-iroda: Budapesten külső váczi-ut 23.

**Uj! ÓRIASI TRÉFA! Uj!
Feltűnést keltő!**

A bűvösség csak játék mellette igen pikáns és élvezes

AKÉPEK!

Chieniai uton előállítva, melyek megjellemek és eltűnnek. Használati utasítások hozzáadottnak.

Ára 10 drb kivilágított 1 frt 10 kr.

" 50 " " " 5 frt — "

Szétküldés postautánvétellel vagy az összeg előleges beküldése mellett bérmentve Osztrák-Magyarország és a Német-birodalom minden postaállomásához.
SPIELMANN HENRIK, Wien-Fünfhaus.

Máriaczei *Com.*
gyomorceppék

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgöngyöség, túlzott lehellet, felfújtás, savanyu felbőlgés, hasmenés, gyomorfés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székűlés.

Minthátos gyógyszernek bizonyult lejjárásnál, a mannyiben ez a gyomortól származó gyomorüriterhetését étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorri órá ná.

Minthátos bajoknál a **Máriaczei gyomorceppék** évek óta kitűnően bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 50 kr., nagy üveg 1 a 70 kr.

Magyarországi főraktár:

Fürst'sche Hezsef's gyógyszerháza
Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tisztelesen tessék megtekinteni! Csak oly csomagokat tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódságát bizonyítom”.

A **Máriaczei gyomorceppék** valódián kaphatók.

Szarvason: Bugyis Andor gyógyszerházában
Kunszentmártonban: Szilárdfi Károly, és Remetey Dezső gyógyszerházában. 43—8

CSAK

az illető a ki bevásárlásánál a „Horgony” gyárjegyre ügyel biztos lehet hogy nem kapot értéktelen utazást

„Pain-Expeller

„horgonnyal” legjobb eredménnyel alkalmazható csusz, hátfájdalmak, fejfájás, köszvény, csipőfájdalmak, tagzaggatás és meghűlések ellen; gyakran már egy bedörzsolés elegendő a fájdalmak enyhülésére. Minden üveg a gyárjeggyel

a **„HORGONNYAL”**

el van látva és ez után könnyen felismerhető. Minthogy ezen kitűnő háziszer majdnem minden gyógyszerházban 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kros üvegekben kapható, mindenki által beszerezhető. Csakis a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

valódi.

AZ

ELSŐ magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat

B u d a p e s t e n

- 1: A mezőgazdasághoz egyáltalában szükséges összes saját hazai gyártmányu, elismert kitűnő gépeit és talajmivelő eszközeit ajánlja.
2. Minden a gazdasági gépszakmába vágó felvilágosítással és tanácsal szívesen és díjmentesen szolgál.
3. Az összes gyártmányait magában foglaló képes árjegyzékét kívánatra készséggel megküldi.
4. A gyártelep Budapesten, külső váczi-ut 7. szám alatt van és annak megtekintése érdeklődőknek készséggel megengedtetik.

Levél-czim

ELSŐ MAGY. GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT

Budapesten, külső váczi-ut 7.